

сьогодні є розпорошеним на багато організацій, союзів, об'єднань, сілок, асоціацій, клубів тощо. Більшість з них є утвореннями маргінального характеру, не мають ні підтримки серед студентства, ні яких-небудь перспектив на майбутнє. Лише деякі більш-менш тримаються на плаву, переважно завдяки "дорослим" організаціям. В чому ж причина цього явища? Чому студентський рух не зміг зберегтись як єдине ціле в незалежній Україні?

Щоб зрозуміти цей процес, треба звернутись до історії студентського руху, згадати деякі моменти з останніх років українського студентства. На думку автора, сучасну політичну історію українського студентства можна поділити на три етапи, кожен з яких має свої особливості, які визначались загальним для всієї України процесом суспільно-політичної еволюції.

1) 1989-1991 - виникнення потужного студентського руху як невід'ємної частини націонал-демократичних сил, боротьба за незалежність України в єдиному антикомуністичному фронті.

2) 1992-1993 - невдалі спроби використати капітал голодування, зробити студентство самостійною і самодостатньою політичною силою України. Розкол в студентському русі, розбіжності в політичних орієнтаціях СУСу і УСС, на які значним чином вплинули протиріччя між націонал-демократами.

3) 1993-1995 - політична поляризація українського студентства, занепад старих організацій (УСС та СУСу як таких), утворення нових, переважно припартійних або аналогічних їм молодіжних організацій на базі студентства. Студентський рух сходить нанівець, зменшується політичний вплив студентства в українському суспільстві. "Зміна поколінь" студентських лідерів. Спроба створити загальнонаціональну студентську організацію цілком лояльну існуючій владі.

Таким чином, формування, становлення і розвиток студентського руху потрібно розглядати в контексті сучасної

історії і політичної еволюції українського суспільства. Українське студентство 1990-х рр. розвивалось у руслі загальнореспубліканського політичного процесу, згідно його основним тенденціям і закономірностями.

Бойко І.Й.
(Львів, Україна)

ТЕОРЕТИЧНІ І ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ

Декларація про державний суверенітет України, прийнята Верховною Радою 16 липня 1990р., проголосила мету народу в галузі державного будівництва - формування суверенної правової держави. В процесі її розбудови слід виходити не

чинного законодавства. Але це справа не лише сьогоднішнього дня, але і майбутнього.

Величко В.
(Рівне, Україна)

ГЕНЕАЛОГІЯ ДИКТАТУРИ. СПРОБА НАУКОВОГО ПРОГНОЗУ

XX ст., відоме розвитком демократичних традицій на загальносвітовому рівні, тим не менше, стає для історика особливий інтерес у плані дослідження всесвітньоважливих диктатур, які є дітьми цього століття. Це: диктатура пролетаріату, підмінена згодом диктатурою однієї партії і необмеженою владою Й.Сталіна, диктатура Гітлера, Мао Цзе Дуна, Франко, Кастро.

Більшість із них вдало прикривалося видимістю розвитку демократії, науковими тезами про зумовленість історичного розвитку. В своїй цілості, - видимій законслупності і втаємниченій всездозволеності, - більшість диктатур перейняли багато методів з арсеналу східних деспотій. Хоча, безумовно, тут наявні і Давньоримські традиції, і прагнення до абсолютної влади європейських і російських монархів.

Суспільство, яке вибороло свій демократичний шлях розвитку в боротьбі, може занюбігти диктатурі лише в тому випадку, коли йому загрожує небезпека національного масштабу, від економічного краху до зовнішньої військової небезпеки. Ця диктатура тимчасова, і своїм корінням походить із Давньоримської республіканської форми диктатури.

Суспільство, яке тривалий час перебувало під впливом і владою тоталітарної машини диктатури, і почало звільнятися від неї, має небезпеку знову захворіти цією хворобою, оскільки непередбачуваність економічного розвитку так, як це є в Україні, вносить дестабілюючий фактор у процес будівництва відкритого суспільства. Важливу роль тут відіграє державно-господарський бюрократичний апарат, якому вигідно залишатися при владі, контролюючи всі форми суспільного життя в державі. Незадоволений народ, державний апарат, його верхівка, може підптовхнути, вірніше накинути йому ту чи іншу форму диктатури, видаючи це за благо для всього народу. При цьому, це не буде диктатура за необхідністю Давньоримського республіканського типу, це буде диктатура за необхідністю для державно-бюрократичного апарату, щоб вберегти своє соціальне становище і владу. Проте, це неможливо, коли демократичні суспільні перетворення йдуть у ногу з економічними реформами, за умови виконання яких, колишні можновладці сходять із арени влади під тиском суспільної думки.